

Bajko

Jama opustoszeniowa po samoistnym krwaniu śródmózgowym leczonym zachowawczo i operacyjnie

PATHOLOGICAL BRAIN CAVITY AFTER SPONTANEOUS INTRACEREBRAL HAEMATOMA TREATED CONSERVATIVELY AND SURGICALLY

IRENEUSZ KOJDER, JERZY BAJKO, ELŻBIETA REMIGOLSKA, LESZEK HERBOWSKI, KAZIMIERZ NIEZABITOWSKI

Przedstawiono analizę tomograficzno-komputerową objętości jamy opustoszeniowej mózgu powstałej w późnym okresie po samoistnym krwaniu śródmózgowym u 95 badanych chorych leczonych operacyjnie lub zachowawczo. Stwierdzono, że operacyjne usunięcie krwiaka z płata mózgowego pozostawia większy ubytek niż zastosowanie leczenia zachowawczego. Natomiast względnie mniejszy ubytek występował po operacyjnym usunięciu krwiaka z jąder podkorowych mózgu.

CT analysis is presented of the volume of pathological brain cavity developed late after spontaneous intracerebral haematoma in 95 patients treated surgically or conservatively. Surgical removal of haematoma from cerebral lobe caused a larger cavity than conservative treatment. The cavity was smaller after surgical removal of haematoma from the basal ganglia.

HASŁA INDEKSOWE: jamy mózgu, wielkość i położenie, ocena KT

KEY WORDS: brain cavities, size and situation, CT examination

MATERIAŁ I METODA

Badanie przeprowadzono u 95 chorych leczonych w Klinice Neurochirurgii PAM w latach 1979—1982 z powodu samoistnego krwaku śródmózgowego. Chorzy byli leczeni operacyjnie — 58 lub zachowawczo — 37. Operacja polegała na wykonaniu małej kraniotomii, nakłuciu mózgowia, a następnie po jego nacięciu na długości ok. 3 cm usunięciu doszczętnym krwiaka bez naruszenia ściany łoży. Badaniem tomograficzno-komputerowym wykonywanym wkrótce po krwotoku i 6—9 miesięcy po nim oceniano umiejscowienie i rozmiary krwiaka oraz pozostałego po nim ubytku. Wydzielono następujące lokalizacje: płat czołowy, ciemieniowy, skroniowy, potyliczny i jądra podkorowe mózgu. Rozmiary krwiaka i jamy oceniano stosując modyfikację własną metody Steiner (2, 5). Za jamę opustoszeniową uważano obszar o gęstości do 16 j.H. (3).

WYNIKI

Krwaki i powstałe po nich jamy opustoszeniowe stwierdzono w płacie czołowym u 19% chorych, w skroniowym u 29%, w ciemieniowym u

Tabela I. Średnie wartości objętości krwiaka i jamy opustoszeniowej oraz różnica między nimi w poszczególnym umiejscowieniu (w nawiasach — chorzy leczeni zachowawczo)

Umiejscowienie krwiaka	Średnia wielkość (cm ³)		
	krwiaka	jamy opustoszeniowej	różnica
Płat czołowy	41 (26)	37 (17)	4 (9)
Płat skroniowy	62 (37)	54 (15)	8 (12)
Płat ciemieniowy	75 (38)	62 (25)	13 (13)
Płat potyliczny	42 (27)	37 (20)	5 (7)
Jądra podkorowe	39 (22)	17 (15)	22 (7)

9%, w potylicznym u 8%, w jądrach podkorowych u 34%. Wielkość zmiany w poszczególnych umiejscowieniach przedstawia tabela 1.

Wielkość jamy opustoszeniowej po krwaku zlokalizowanym w płatach mózgu była proporcjonalna do wielkości krwiaka. Największy wylew stwierdzano w płacie ciemieniowym — średnio 56,5 cm³ i tu też jama miała największą średnią objętość — 31,5 cm³. Krwiak w jądrach podkorowych mózgu miał średnio objętość 30,5 cm³ a powstały obszar ubytkowy 16 cm³. Krwiak, który usunięto operacyjnie z płatów mózgu miał śred-